

Why the Cuckoo is so Lazy

The land was lean and hungry. The Old Man of the North Lodge had breathed upon the valley. His breath had frozen the corn, and there was no bread for the people.

The Indian hunters took to the chase. They followed every track of deer or rabbit. If their arrows brought them meat, they threw it over their shoulders and ran to the village, that the hungry women and children might eat.

But one Indian remained in his wigwam. He sat by the fire with his wife and child, and waited for the hunters to bring game.

This man refused to go on the hunt. He was lazy. All day he sat by the fire and smoked his pipe. Once in a while, he would stir the water in the kettle which he kept boiling for the meat that he hoped the hunters might bring. Whenever the child, his little son, begged him for food, he would say, "It isn't done yet."

At last the little Indian boy grew so sick and faint for want of food that he cried aloud.

The lazy Indian father was angry. He seized the **pudding stick**¹¹, and struck the child to the ground. Instantly a bird flew up and perched on the pole over the fire, from which the kettle hung.

"Now it's done!" said the bird solemnly, for it did not seem to have a light heart like other birds.

Now, strange as it may seem this father was no longer cruel and lazy. His lazy spirit seemed to have gone. He wanted to go at once on the chase, and hunt food for his wife and little boy.

"To-night you shall have deer meat to eat," he said, as he spread a soft skin by the fire, for the boy to lie on. Then he turned to place the child on the skin, – but no boy was there. He had no son. Only that strange bird perched, joyless and alone, over the fire, on the pole from which the kettle hung.

"Now it's done!" the bird cried again, and with that it flew out of the wigwam.

Proč je kukačka tak líná

Země byla vyčerpaná a hladová. Stařec ze Severní chaty dýchal na údolí. Jeho dech zmrazil kukuřici a lidé neměli chleba.

Indiánští lovci šli lovit. Sledovali každou stopu jelena nebo králíka. Jestliže jim jejich šípy přinesly maso, hodili si je na záda a běželi do vesnice, aby hladové ženy a děti mohly jíst.

Ale jeden Indián zůstal ve svém vigvamu. Se svou ženou a dítětem seděl u ohně a čekal na lovce, až přinesou zvěř.

Tento muž odmítl jít na lov. Byl líný. Celý den seděl u ohně a kouřil dýmku. Čas od času zamíchal vodu v kotlíku, který udržoval ve varu pro maso, které, jak doufal, lovci přinesou. Kdykoli ho jeho dítě, malý syn, prosil o jídlo, řekl: „Ještě není hotové.“

Nakonec bylo malému indiánskému chlapci tak zle a hlady omdlával, že začal hlasitě křičet. Líný indiánský otec se rozzlobil. Chytil hůlku na pudíng a srazil dítě k zemi. Okamžitě přiletěl pták a posadil se na tyč nad ohněm, na které kotlík visel.

„A je konec!“ řekl pták vážně, protože jeho srdce nebylo tak lehké jako srdce jiných ptáků.

Může se to zdát divné, ale ten otec už nebyl krutý a líný. Jeho líný duch, zdá se, zmizel. Hned chtěl jít na lov a ulovit jídlo pro svou ženu a malého chlapce.

„Dnes večer budeš mít k jídlu jelení maso,“ řekl, když rozprostíral k ohni měkkou kůži, aby si na ni mohl chlapec lehnout. Pak se otočil, aby položil dítě na kůži – ale chlapec tam nebyl. Neměl syna. Jen ten divný pták seděl, neradostný a osamělý, nad ohněm, na tyčce, ze které visel kotlík.

„Už je konec!“ zavolal pták znovu a s tím vyletěl z vigvamu.

That spring the Indians discovered a new bird in the woods. The bird was too lazy to build a real nest.

This bird did not weave together twigs and moss, leaves and ferns, bits of hair and thistledown, to make a cozy, warm, safe nest for its eggs and young, as did the other birds. This bird would lay its eggs anywhere. Wherever a few sticks lay crosswise in a track, or in a little hollow of the ground, or where some twigs or dried ferns were caught loosely in a bush, there this lazy bird would lay its eggs and rear its young.

It was too lazy to build a real nest, that was safe and warm for its little ones.

The Indians called the bird “the cuckoo.” But only one Indian knew how the cuckoo came to be, and why it is too lazy to build a real nest.

What the Ash and the Maple Learned

Long ago, birds, trees, animals, and men knew each the language of the other, and all could talk together.

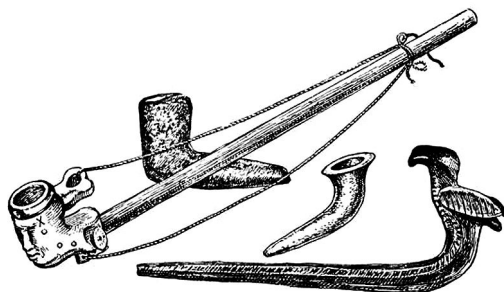
In those days, the trees of the forest grew very large and strong. At last they came to know their strength too well. They became selfish, and proud, and quarrelsome. Each tree boasted that he was the greatest and strongest. Each one struggled to gain for himself the most earth, the best air, the brightest sun. No tree had a thought for the other.

Toho jara Indiáni v lesích objevili nového ptáka. Ten pták byl příliš líný na to, aby postavil pořádné hnízdo.

Tento pták nesplétal větvičky a mech, listy a kapradí, chlupy a chmýří, aby udělal útulné, teplé a bezpečné hnízdo pro svá vajíčka a mladé, jak to dělají jiní ptáci. Tento pták kladl svá vejce kamkoli. Kdekoli na cestě nebo v malé prohlubni u cesty leželo pár přes sebe položených dřívěk, anebo tam, kde se větvičky a suché kapradí volně zachytily ve křoví, tam tento líný pták nakladl svá vejce a vychovával svá mláďata.

Byl příliš líný na to, aby udělal opravdové hnízdo, které by bylo bezpečné a teplé pro jeho malé.

Indiáni nazvali tohoto ptáka „kukačka“. Ale jen jeden Indián věděl, jak se kukačka objevila, a proč je tak líná udělat opravdové hnízdo.

Co se jasan a javor naučily

Před mnoha lety ptáci, stromy, zvířata a lidé znali řeč těch ostatních a mohli se spolu domluvit.

V těch dobách vyrůstaly v lese stromy velké a silné. Nakonec svou sílu dobře poznaly. Staly se sobeckými, pyšnými a hádavými. Každý strom se vychloubal, že je největší a nejsilnější. Každý bojoval, aby získal pro sebe co nejvíc země, nejlepší vzduch a nejjasnější slunce. Žádný strom nemyslel na druhé.

One day the trunk of a great Maple tried to crowd out an Ash. The Ash, of course, thought he had as much right to stand there as the Maple, and he said he would not stir a limb.

“Get out of my way,” cried the Maple. “I am greater than you, and of more use to man; for I furnish the sweet water for him to drink.”

“Indeed, I will not!” said the Ash. “I am greater than you, and of more use to man than you; for I furnish the **tough**¹² wood from which he makes his bow.”

At this the trees fell to wrestling. Back and forth, in and out they swayed, each trying to throw the other. They forgot that they were brothers in the wood.

Then the South Wind came along. He heard the loud voices and **stopped to find out**¹³ what the quarrel was about.

“I am greater than you, for I furnish the sweet water for man to drink,” came the angry voice of the Maple, as he threw his huge trunk against the Ash.

“No, you are not,” retorted the Ash, and he sent the Maple back with a great push of his strong elbow. “I am greater than you, for I furnish the tough wood from which he makes his bow.”

For a time, the South Wind watched them writhe and twist and try to throw each other to the ground. Then he said, softly, “You, O Maple, do not cause the sweet water to flow for man; nor do you, O Ash, make your wood to grow pliant and tough for his bow.”

“Who does, then?” they asked defiantly.

“Listen,” said the South Wind, “and you shall hear.”

Then the Maple and Ash forgot their quarrel. They bent their heads so low and close to listen, that an arm of the Maple slipped through an arm of the Ash.

And as they stood thus listening, each with an arm locked in an arm of the other, the South Wind gently swayed them to and fro. Then a voice was heard, singing, “San noh-eh! San noh-eh! San noh-eh!” which means, “The Mother of all things.”

Jednoho dne se kmen velkého javoru snažil vytlačit jasan. Jasan si, samozřejmě, myslel, že má stejné právo stát tam, co javor, a řekl, že nepohne ani větví.

„Jdi mi z cesty,“ křičel javor. „Já jsem větší než ty a pro člověka užitečnější. Dávám mu sladkou vodu k pití.“

„To teda nepůjdu!“ řekl jasan. „Já jsem větší než ty a pro člověka užitečnější než ty, protože mu dávám pevné dřevo, ze kterého si dělá luk.“

Kvůli tomu začaly stromy zápasit. Kymácely se dopředu, dozadu, dovnitř a ven, oba se snažily odmrstit ten druhý. Zapomněly, že jsou v lese bratry.

Pak přišel Jižní vítr. Slyšel silné hlasy a zastavil se, aby zjistil, kvůli čemu se hádají.

„Já jsem důležitější než ty, protože dávám člověku sladkou vodu k pití,“ zazněl rozčilený hlas javoru a jeho kmen se vrhl na jasan.

„Ne, nejsi,“ odsekl jasan a svým silným loktem mocně odstrčil javor. „Já jsem důležitější než ty, protože dávám pevné dřevo, ze kterého si dělá luk.“

Jižní vítr je chvíli pozoroval, jak se zmítají a kroutí a navzájem se snaží shodit na zem.

Pak tiše pronesl: „Ó, javore, ty nepůsobíš vytékání sladké vody pro člověka. Ani ty, ó, jasane, nepůsobíš růst pružného a pevného dřeva pro jeho luk.“

„A kdo to tedy působí?“ zeptali se vzdorovitě.

„Poslouchejte,“ řekl Jižní vítr, „a uslyšíte.“

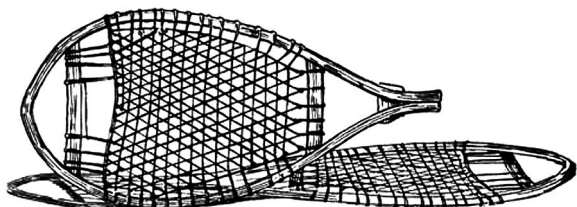
Tak javor a jasan zapomněli na svou hádku. Sklonily hlavy tak nízko a tak blízko, aby mohly slyšet, že větve javoru proklouzly větvemi jasanu.

A jak tak stály a poslouchaly, s větvemi zaklesnutými do sebe, Jižní vítr jimi jemně kolébal tam a zpátky. Pak uslyšely hlas zpívající: „San nó-é! San nó-é! San nó-é!“, což znamená „Matka všech věcí“.

Thus it was that the Ash and the Maple learned that it was Mother Earth who gave them their life, and power, and strength, and that they were brothers, because they had one Mother.

The Ash and the Maple whispered the secret to the birds. The birds came and listened to the voice, and went and told the animals. The animals came and listened, and went and told men. And thus all the earth children learned that there is one Great Mother of every living thing, and that all are brothers.

And now, whenever two trees lock arms lovingly, and the South Wind sways them gently to and fro, that same voice may be heard, singing, “San noh-eh! San noh-eh! San noh-eh!”

How the Woman overcame the Bear

An Indian woman built a wigwam in the deep wood. She was a brave woman. She had no fear.

One night, she heard something coming along the trail. **Thump, thump, thump**, it came, to the very door of her wigwam.

There was a **rap**¹⁴.

“Come in,” said the woman, but no one entered.

Again there came a rap.

Again the woman called, “Come in.” Again the latch was not lifted.

A third time the rap came. A third time the woman called, “Come in,” but no one entered.

A tak se javor a jasan poučily, že to je Matka Země, která jim dala život, moc a sílu, a že jsou bratry, protože mají jednu Matku.

Jasan a javor to tajemství pošeptaly ptákům. Ptáci přiletěli a poslouchali ten hlas, odletěli a pověděli to zvířatům. Zvířata přišla a poslouchala, odešla a pověděla to lidem. A tak se všechny děti země dozvěděly, že je jedna Velká matka každé živoucí bytosti a že všichni jsou bratry.

A nyní, kdykoli se dva stromy do sebe láskyplně zaklesnou a Jižní vítr je něžně kolébá tam a zpět, je slyšet tentýž hlas, zpívající: „San nó-é! San nó-é! San nó-é!“

Jak žena přemohla medvěda

Jedna indiánská žena postavila vigvam v hlubokém lese. Byla to statečná žena. Ničeho se nebála.

Jedné noci slyšela něco přicházet po cestě. Dup, dup, dup, přišlo to až ke dveřím jejího vigvamu.

Ozvalo se zaklepání.

„Vstupte,“ řekla žena, ale nikdo nevstoupil.

Znovu se ozvalo zaklepání.

Znovu žena zavolala: „Vstupte.“ Ani teď se petlice nezvedla.

Ozvalo se třetí zaklepání. Potřetí žena zavolala: „Vstupte,“ ale nikdo nevstoupil.

Then the strange thump, thump, thump, was heard going down the trail.

The next night, the same thing occurred. Soon after dark, the woman heard the thump, thump, thump, coming along the trail. Up to the very door of the wigwam it came.

Three times, a rap, rap, rap, was heard as before. Three times the woman answered, "Come in," but no one entered.

Then the same strange thump, thump, thump, was heard going down the trail again.

The third night, the woman thought she would make sure who was calling. She stood for a long time, with her hand on the latch.

At last she heard the visitor coming. Thump, thump, thump, it came along the trail. There were three raps.

"Come in," called the woman, but the latch did not move in her hand. She waited. Again came the raps.

This time she threw wide open the door, and there stood a great black bear. He showed his sharp teeth and growled, "Are you at home?"

The woman looked him straight in the eye and replied, "I am at home."

At once the bear turned on his heel and went down the trail, as fast as he could go.

Never again did the woman hear that strange thump, thump, thump; and never again did the bear call to see if she were at home.

Pak bylo na cestě slyšet stejné dup, dup, dup.

Příští noci se stalo totéž. Brzo po setmění uslyšela žena dum dum přicházet po cestě. Přišlo to až ke dveřím vlgvamu.

Třikrát bylo slyšet klep, klep, klep jako předtím. Třikrát žena odpověděla: „Vstupte,“ ale nikdo nevešel.

Pak bylo na cestě slyšet totéž podivné dup, dup, dup.

Třetí noci žena pomýšlela na to, že se ujistí, kdo to přichází. Stála dlouho s rukou na petlici.

Nakonec uslyšela přicházet hosta. Dup, dup, dup přicházelo z cesty. Zaznělo trojí zaklepání.

„Vstupte,“ zavolala žena, ale petlice se v její ruce nepohnula. Čekala. Znovu se ozvalo zaklepání.

Tentokrát otevřela doširoka dveře, a tam stál velký černý medvěd. Ukázal své ostré zuby a zabručel: „Jsi doma?“

Žena se mu podívala zpřímá od očí a odpověděla: „Jsem doma.“

Medvěd se okamžitě otočil na patě a odcházel po cestě, jak nejrychleji dovedl.

Žena pak už nikdy neslyšela to podivné dup, dup, dup a medvěd nikdy znovu nepřišel, aby zjistil, jestli je žena doma.

